

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

1. kvartal 2021

1. Kvartal 2021

Kære samarbejdspartnere

I 1. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 17.576 underretninger. Det er godt 3.500 færre end i 4. kvartal 2020 og 545 færre end i 1. kvartal 2020. Underretningerne er uundværlige i kampen for at dæmme op for hvidvask og terrorfinansiering. Underretningerne har konkret betydning for, at det er muligt for anklagerne at få sigtede personer og selskaber dømt for overtrædelse af straffeloven, hvidvaskloven mv. Jo mere specifikke underretningerne er, des hurtigere kan underretningerne videregives og behandles. Vi oplever en stor interesse hos de underretningspligtige for at få underrettet, når der er viden om eller en formodning om hvidvask eller terrorfinansiering og for at øge kvaliteten af underretningerne. Det vil vi gerne kvittere for.

Ligeledes oplever Hvidvasksekretariatet, at de underretningspligtige er opmærksomme på mistanke om svindel med COVID-19-hjælpepakkerne. Det fremgår tydeligt af de underretninger, vi modtager. Disse underretninger er helt centrale for myndighedernes mulighed for at forhindre misbrug af ordningerne.

Hvidvasksekretariatet har et tæt samarbejde med den finansielle sektor og relevante myndigheder på området. I april deltog Hvidvasksekretariatet i det tredje møde om svindel med kompensationsordninger i regi af Finans Danmark med deltagelse af myndigheder og banker, hvor der blev delt erfaringer og opmærksomhedspunkter. Hvidvasksekretariatet forventer, at flere af underretningerne udløser politianmeldelser, når myndighederne går i gang med efterkontrollen af de ansøgere, der har fået udbetalt kompensation.

Arbejdet med den nationale risikovurdering for hvidvask, som skal udkomme i 2022, er i gang. Risikovurderingen skal identificere, analysere og vurdere risici for hvidvask ved at belyse trusler, sårbarheder og konsekvenser i forhold til de metoder, der anvendes til hvidvask og i forhold til de enkelte sektorer. Det arbejde forudsætter viden om konkrete forhold i de enkelte sektorer, og vi sætter stor pris på, at mange allerede har udvist interesse for at deltage og for at stille viden til rådighed. Vi ser frem til et godt samarbejde med tilsynsmyndigheder og de underretningspligtige i udarbejdelse af risikovurderingen.

I denne kvartalsrapport inddrages oplysninger om de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog i perioden fra 1. januar 2021 til 31. marts 2021. Ligeledes gør vi status for underretninger om mistanke om svindel med COVID19-hjælpepakkerne. Rapporten indeholder herudover information om Hvidvasksekretariatets deltagelse i et projekt om transaktionsdata, indblik i en række rapporter fra FATF, Europol og andre aktører og meget mere.

God læselyst!

Underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet

I 1. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 17.576 underretninger, hvoraf underretninger om mulig hvidvask med transaktioner (STR) udgjorde 93 pct.

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report (STR)*: Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report (SAR)*: Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report (TFR)*: Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selv om kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Tabel 1: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet, 1. kvartal 2021.

Rapporttype	1. kvartal
STR	16.372
SAR	1.076
TFR	128
I alt	17.576

Som det fremgår af nedenstående tabel, kommer størstedelen af de modtagne underretninger fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere, hvilket ligeledes gjorde sig gældende i 4. kvartal 2020.

Hvidvasksekretariatet modtog 13.488 underretninger fra pengeinstitutterne i 1. kvartal 2021, hvilket er et fald på mere end 3.000 underretninger sammenlignet med 4. kvartal 2020. For spiludbydere er der sket en stigning i samme periode på ca. 100 underretninger. En gennemgående tendens er dog, at der i 1. kvartal 2021 er sket et fald i antallet af underretninger blandt de fleste underretningspligtige personer og virksomheder, herunder revisorer, valutavekslingsvirksomheder samt offentlige myndigheder.

Tabel 2: Antal modtagne underretninger fordelt efter underretter, 1. kvartal 2021.

Underretter	Antal
Pengeinstitut	13.488
Realkreditinstitut	16
Fondsmæglerselskab	0
Livsforsikringselskaber og pensionskasser	7
Sparevirksomhed, herunder leasing og finansieringsinstitutter	41
Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	1.126
Forsikringsformidlere	0
Investeringsforeninger og fonde	2
Advokat	1
Revisor	491
Ejendomsmæglere	2
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	14

Service Provider*	3
Valutavekslingsvirksomhed	62
Spiludbydere	2.136
Kunsthandlere og auktionshuse	1
Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	4
Udbydere af virtuelle tegnebøger	0
Offentlig myndighed	152
Andre	30
I alt	17.576

* Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

Feedback på underretninger

I hvidvasksekretariatet har vi fokus på feedback til de underretningspligtige. Vi giver besked, når vi modtager underretninger, og når vi anvender underretningerne aktivt i f.eks. efterforskninger. Derudover fremsender vi hver måned en samlet statistik til de underretningspligtige over, hvad de har sendt til os, og hvordan underretningerne er anvendt.

For at styrke feedback'en yderligere får de underretningspligtige nu også løbende besked, når der er truffet afgørelse (faldet dom, vedtaget et bødeforelæg mv.) i en sag, hvor en eller flere oplysninger fra underretningerne er indgået i domsresultatet. Beskederne fremsendes løbende, som hvidvasksekretariatet bliver orienteret om det fra SØIK og politikredsene, og de fremsendes via brev til de underretningspligtige via GoAML.

Videregivne underretninger fra Hvidvasksekretariatet

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, f.eks. en politikreds, sker det som en efterretning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

I 1. kvartal 2021 videregav Hvidvasksekretariatet oplysninger fra 9.388 unikke underretninger til politikredsene, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder. I tabel 3 nedenfor fremgår, hvor mange underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. De 9.388 unikke underretninger udgør en stigning på knap 4.000 underretninger sammenlignet med 4. kvartal 2020, hvor der blev videregivet oplysninger fra 5.390 unikke underretninger.

Stigningen i antallet af videregivne oplysninger skyldes hovedsagligt, at der i 1. kvartal 2021 blev videregivet markant flere oplysninger til Skatteforvaltningen. Der er også videregivet flere underretninger til politikredsene og PET, hvorimod et lavere antal er videregivet til anden offentlig myndighed sammenlignet med 4. kvartal 2020.

Det bemærkes i øvrigt, at oplysningerne i underretningerne ikke nødvendigvis bliver videregivet i den samme periode, de er modtaget i. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være

relevante at videresende i forbindelse med en efterforskning eller andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt. Det bemærkes herudover, at oplysninger fra samme underretning kan være videregivet til flere myndigheder, f.eks. til en politikreds og til Skatteforvaltningen.

Tabel 3. Antal underretninger, hvorfra der er videregivet oplysninger, 1. kvartal 2021.

Modtager	1. kvartal**
Politikredsene*	3.448
PET	834
Skatteforvaltningen	5.051
Anden offentlig myndighed	905

*Herunder SØIK

** Oplysningerne stammer fra 9.388 unikke underretninger

Hvidvasksekretariatet videregiver ligeledes oplysninger fra hvidvaskunderretninger i besvarelser af forespørgsler fra udlandet. Disse videregivelser indgår ikke i tabel 3. I 1. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 100 forespørgsler fra udlandet. Alle forespørgsler bliver besvaret, og nogle af besvarelserne indeholder oplysninger fra en eller flere underretninger.

Beslaglæggelser

I 1. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 178 underretninger med mulighed for beslaglæggelse af en samlet sum på 53.958.377,33 kr. Mere end halvdelen af underretningerne med mulighed for beslaglæggelse blev videregivet til Københavns Vestegns Politi, Københavns Politi og Nordsjællands Politi.

COVID-19 underretninger og anmeldelser

I perioden fra 1. januar til 31. marts 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet 1.066 underretninger med mulig mistanke om svindel med de kompensationsordninger, som Folketinget har vedtaget som følge af COVID-19. Heraf er oplysninger fra 876 unikke underretninger videreformidlet til rette myndighed, herunder Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen, der vurderer, om der kan være foretaget svindel med kompensationsordningerne. Når ikke alle underretninger vedrørende COVID-19 videreformidles, skyldes det, at det ved gennemgang af underretningerne er vurderet, at det ikke relaterer sig til svindel med eller udbetaling af kompensationspakkerne.

I perioden fra 1. april 2020 til 31. marts 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet i alt 5.923 COVID-19-relaterede underretninger med mulig mistanke om svindel med kompensationsordningerne og videreformidlet 3.530 unikke underretninger.

SØIK modtager alle politianmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne og har bl.a. til opgave at fordele sagerne til de relevante politikredse, der skal efterforske hovedparten af sagerne. Siden 1. april 2020 har SØIK modtaget 249 anmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne. Fra 1. april 2020 til 15. april 2021 er der anmeldt svindel for 94.502.916,97 kr. Dele af den anmeldte svindel er opdaget, før der skete udbetaling.

I de tilfælde, hvor der er mulighed for med det samme at beslaglægge midler, som kan stamme fra svigagtigt opnået støtte fra en kompensationsordning, sørger SØIK for, at midlerne bliver beslaglagt, inden sagen fordeles til en politikreds. Ud af de 249 anmeldelser er der i 122 sager sket udbetaling. I en del af de sager, har der været mulighed for beslaglæggelse. SØIK har i den forbindelse beslaglagt 20.540.421,90 kr. fordelt på 68 sager. Dette har været muligt på baggrund af bl.a. oplysninger i de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtager fra banker, revisorer m.fl.

Det må forventes, at flere af underretningerne udløser politianmeldelser, når myndighederne går i gang med efterkontrollen af de ansøgere, der har fået udbetalt compensation.

Oplysninger om antallet af underretninger og anmeldelser om svig med kompensationsordningerne offentliggøres månedligt på [Anklagemyndighedens hjemmeside](#).

Hvidvasksekretariatet har i marts måned udsendt to meddelelser til de underretningspligtige om kompensationsordninger på hhv. Erhvervsstyrelsens og Slots- og Kulturstyrelsens områder. Meddelelserne indeholder oplysninger om de koder, der identificerer udbetalinger fra de enkelte ordninger samt en liste med opmærksomhedspunkter og indikatorer på svig, som Hvidvasksekretariatet har udarbejdet i samarbejde med Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen.

I første kvartal 2021 er der blandt andet faldet følgende domme for svindel med lønkompensationsordningerne:

- En 42-årig kvinde er ved retten i Næstved idømt ti måneders fængsel, heraf fire ubetinget, for svindel med lønkompensationsmidler og skal betale 579.000 kr. i tillægsbøde. Kvinden nåede at få udbetalt 76.000 kr.
- En 37-årig ejer af et rengøringsfirma er ved retten i Glostrup idømt to års ubetinget fængsel og en bøde på 1.450.000 kr. for svindel med lønkompensationsmidler. Ejeren søgte compensation for medarbejdere, der ikke var ansat på det tidspunkt. Han fik ikke udbetalt compensation, da mistanken om svindlen opstod i ansøgningsprocessen.

Domme i hvidvasksager

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds eller til SØIK, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for igangsættelse af en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden afledt kriminalitet.
- Som bevis til at underbygge en igangværende efterforskning (eventuelt med mulighed for tilskæring eller vinkling af efterforskningen) og som muligt bevis i en straffesag.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

Der er for nylig faldet dom i endnu en hvidvask-sag, der er ført af SØIK, hvor kriminelle har hvidvasket udbytte for mange millioner.

- En 27-årig mand er den senest dømte i et hvidvask-kompleks, der involverer en række personer og virksomheder. Manden stillede sin virksomheds konto til rådighed for andre, der førte store millionbeløb gennem kontoen. Manden blev idømt to års fængsel, der blev gjort delvist betinget. Du kan læse pressemeddelelsen fra 21. januar 2021 [her](#).

Projekter

Hvidvasksekretariatet arbejder løbende med en række konkrete projekter. Projekterne er ofte iværksat efter ønske fra politikredsene og andre myndigheder, men de kan også være iværksat af sekretariatet på baggrund af nye oplysninger om f.eks. en særlig metode til hvidvask. Underretninger fra de underretningspligtige indgår som et vigtigt element i projekterne.

Fælles it-værktøj i kampen mod hvidvask og finansiel kriminalitet

Regeringen vil undersøge muligheden for at etablere et fælles it-værktøj i kampen mod hvidvask og finansiel kriminalitet. Derfor har erhvervsministeren, skatteministeren og justitsministeren nedsat en projektgruppe, der skal se på muligheden for at anvende transaktionsdata til bekæmpelse af hvidvask og anden finansiel kriminalitet. Det er projektets ambition at styrke kampen mod hvidvask gennem en datadrevet indsats og gøre Danmark til et foregangsland på området. Du kan læse mere om projektet i pressemeddelelsen fra den 26. januar 2021, hvor der også er link til projektets kommissorium, [her](#).

Tema: Nye indikatorer på handelsbaseret hvidvask.

Handelsbaseret hvidvask er et vigtigt tema blandt aktører inden for forebyggelse af hvidvask. Handelsbaseret hvidvask er et komplekst emne, der kan indeholde forskellige modus, der alle har det til fælles, at de gør brug af, hvad der ligner lovlige handelstransaktioner med det formål at hvidvaske udbytte af kriminalitet.

Derfor kan det være vanskeligt at opdage, men også derfor er det vigtigt at have fokus på. Ved eksempelvis brug af over-/eller underfakturering, falske fakturaer eller falske vareangivelser eller ved sammenblanding af legal og illegal omsætning kan kriminelt udbytte forsøges hvidvasket.

Som nævnt i den seneste kvartalsrapport udgav Financial Action Taskforce (FATF) i samarbejde med Egmontgruppen i december 2020 rapporten *Trade-Based Money Laundering Trends and Developments* med beskrivelse af risikoområder og modus. Den rapport er nu fulgt op af en liste over indikatorer, der knytter sig til risikoen for handelsbaseret hvidvask. Indikatorerne er fordelt på hhv. virksomhedernes struktur, handelsaktiviteter, handelsdokumenter og varer samt konti og transaktioner. FATF peger f.eks. på handelsvirksomheder, der opererer i områder med ringe kontrollerende foranstaltninger, virksomheder der handler med varer, der afviger fra typen af varer, som virksomhed plejer at importere eller eksportere, faktura og handelsdokumenter med priser, som ikke stemmer overens med markedsværdien af et givent produkt samt markante svingninger i transaktioner, som mulige indikatorer på handelsbaseret hvidvask.

Rapporten henvender sig til aktører i både den offentlige og private sektor, der arbejder med forebyggelse af økonomisk kriminalitet og hvidvask.

Du kan læse rapporten og få den fulde liste af indikatorer [her](#). Hvidvasksekretariatet arbejder på en oversættelse af indikatorerne, som sendes til alle underretningspligtige i en orienteringsskrivelse snarest.

Ny trusselvurdering af alvorlig og organiseret kriminalitet fra Europol

Europol har i april 2021 udgivet *Serious and Organised Crime Threat Assessment 2021* (SOCTA 2021), hvor tendenser og fremtidig udvikling inden for alvorlig og organiseret kriminalitet i Europa behandles. Rapporten har særlig fokus på struktur og organisering af kriminelle netværk.

Europol vurderer, at såvel omfang som kompleksiteten af hvidvask er langt større end tidligere antaget. De organiserede kriminelle er afhængige af, at de kan få vasket deres kriminelle udbytte. Af rapporten fremgår, at størstedelen af de kriminelle netværk i Europa bruger simple metoder til hvidvask af milliarder af euro, som de investerer i ejendomme, kunst mv., men markedet varetages også i stigende grad af professionelle hvidvaskere mod betaling. Dette resulterer i et parallelt undergrundsnetværk af professionelle hvidvaskere, som besværliggør sporingen af illegale midler. De professionelle hvidvaskere udgør såkaldte *high-value targets*, for når det lykkes at tage dem ud af netværkene, skaber det afgørende forstyrrelser i de kriminelle systemer.

Rapporten beskriver også, hvordan kriminelle organiserede netværk er blevet mere fragmenterede, da de i stigende samarbejder på tværs af nationalitet, etnicitet, aktivitet og struktur. Det gør strukturen og de kriminelle aktiviteter mere komplekse og svære at opspore. Europol vurderer også, at 80 pct. af de kriminelle netværk bruger legale virksomhedskonstruktioner til at facilitere kriminelle aktiviteter. SOCTA 2021 kan læses [her](#).

Nyttige rapporter og andet

- **Markant udvikling i anmeldelser om økonomisk kriminalitet**
Revisorenes branche forening (FSR) har udarbejdet en opgørelse over antal anmeldelser om økonomisk kriminalitet på baggrund af tal fra Danmarks Statistik. Opgørelsen viser, at antallet af anmeldelser er mere end femdoblet fra 13.000 i 2009 til 70.000 i 2019. Det skyldes dels et større fokus på økonomisk kriminalitet, og dels at teknologien gør det muligt for de kriminelle at begå flere kriminelle forhold hurtigere, konkluderer FSR. Det er især antallet af anmeldelser om bedrageri, der vokser, men også antallet af anmeldelser om grov skatte- og momssvig, hvidvask mm. er steget i perioden. FSR peger blandt andet på skattekontrolreformen som en væsentlig sårbarhed. Et stigende antal virksomheds-ejere og selskabsejere sigtes for økonomisk kriminalitet, og her peger FSR på, at lempelser af revisionspligten og heraf mindre kontrol, kan spille en rolle. Du læse mere i artiklen [her](#), som også giver dig adgang til analysen.
- Norsk politi har udgivet deres *Nasjonal risikovurdering for hvidvask og terrorfinansiering 2020*. De peger på, at de største risici for hvidvask er ved brug af kryptovaluta, nye betalings tjenester samt via forretningsstrukturer. Banker og agenter for udenlandske betalingsforetagender har størst risiko for at blive misbrugt til hvidvask. De største risici for terrorfinansiering udgøres af virtuel valuta og ikke-registrerede betalings selskaber. Du kan læse hele rapporten fra norsk politi [her](#).
- Polismyndigheten i Sverige har i april 2021 udgivet *Nationell riskbedömning av penning-tvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021*. Polismyndigheten vurderer, at risiko for hvidvask er størst for banker og finansielle institutioner, særligt vekselbureauer og den ikke-registrerede handel med virtuel valuta, men også handelsvirksomheder, hvor viden om hvidvaskregler mv. er mindre udbredt. De sektorer, der vurderes at have de største risici for at blive udnyttet til terrorfinansiering, er banker og payment service providers. Spilmarkedet nævnes også på grund af muligheden for cross-border transaktioner og anonymitet. Hele rapporten kan læses [her](#).
- Den norske storbank DNB har udgivet *Trusselvurdering 2021*. DNB skriver blandt andet, at politiet i flere år har advaret i mod at organiserede kriminelle grupperinger forsøger at infiltrere erhvervsliv og offentlige instanser »og at disse gruppene ønsker tilgang for å tilegne seg verdier direkte eller for å fremskaffe informasjon som kan videreselges eller benyttes til utpressing av næringslivsaktører» (s. 23). I vurderingen forholder DNB sig

også til de udfordringer PSD2-direktivet medfører i forhold til bedrageri. Du kan læse hele rapporten [her](#).

- I marts 2021 udgav den europæiske banktilsynsmyndighed EBA reviderede retningslinjer vedr. risikofaktorer for hvidvask og terrorfinansiering. De nye retningslinjer adresserer ændringer i EU lovgivning om hvidvask og terrorfinansiering samt nye risici. Du kan læse mere om retningslinjerne og få adgang til den samlede rapport [her](#).
- Går tavshedspligt forud for oplysningspligt? Erhvervsstyrelsen har udvidet ”Ofte stillede spørgsmål om hvidvask” på styrelsens hjemmeside, så det også indeholder præcisering af grænsen mellem tavshedspligt og oplysningspligt. Du kan læse mere ved at følge linket [her](#).
- Guldhandler kørte £265 mio. i kontanter gennem kasseapparatet på fem år, og NatWest skal nu i retten og forklare, hvordan det kunne undslippe bankens opmærksomhed. The Guardian har historien, som du kan læse [her](#).